

ผลการศึกษาพบว่านิทานที่ปรากฏบทบาทของตัวละครที่เป็นลิงนั้นมีอยู่เป็นจำนวนมาก และปรากฏในนิทานหลายประเภท ทั้งนิทานพระราชมาน นิทานพุทธศาสนา นิทานคติ นิทานสัตว์ นิทานอธิบายเหตุ และนิทานมหัศจรรย์ จากการศึกษาลักษณะของลิงที่ปรากฏในนิทานไทยสามารถแบ่งลักษณะของลิงได้เป็น ๒ ประเภท คือ ลิงที่มีลักษณะพิเศษ และลิงที่มีลักษณะธรรมดา ลิงที่มีลักษณะพิเศษพบในลิงพระโพธิสัตว์และลิงผู้ช่วย ลิงพระโพธิสัตว์ในอรรถกถาชาดก มีคุณสมบัติพิเศษคือ มีร่างกายใหญ่โตและกำลังแข็งแรง อุปนิสัยที่สำคัญได้แก่ความมีเมตตา และมีไหวพริบปัญญาเพื่อใช้ในการช่วยเหลือผู้อื่น ส่วนลิงที่เป็นผู้ช่วยพบในนิทานพระราชมาน ปัญญาชาดก ชาดกพื้นบ้าน และนิทานมหัศจรรย์ มีคุณสมบัติพิเศษ คือ มีอำนาจวิเศษหรือมีของวิเศษ มีอุปนิสัยกล้าหาญ และซื่อสัตย์ จงรักภักดี ส่วนลิงที่มีลักษณะธรรมดา พบในลิงจากนิทานคติและนิทานสัตว์ มีอุปนิสัยซุกซน เจ้าเล่ห์ คล้ายกับลิงที่มีอยู่ตามธรรมชาติ

ผู้วิจัยได้แบ่งบทบาทของลิงออกเป็น ๔ ประเภท คือ ตัวเอก ผู้ช่วย ตัวร้าย และตัวประกอบ ลิงที่เป็นตัวเอกแบ่งได้เป็น ลิงที่แสดงให้เห็นความมีเมตตาและมีไหวพริบจากการช่วยเหลือผู้อื่น มักพบในลิงที่เป็นพระโพธิสัตว์จากอรรถกถาชาดก และลิงที่แสดงพฤติกรรมการทำร้ายตัวเองด้วยความซุกซนและโง่เขลา พบในลิงจากนิทานคติและนิทานสัตว์ ลิงที่เป็นผู้ช่วย พบในนิทานพระราชมาน ปัญญาชาดก ชาดกพื้นบ้าน และนิทานมหัศจรรย์ มีบทบาทในการช่วยเหลือตัวเองด้วยความซื่อสัตย์ จงรักภักดี ลิงที่เป็นตัวร้าย พบในอรรถกถาชาดก บทบาทคือการทำร้ายพระโพธิสัตว์ด้วยความซุกซน และลิงที่เป็นตัวประกอบ พบในนิทานอธิบายเหตุ แสดงให้เห็นการอธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างคนกับลิงในหลายลักษณะ

จากการศึกษาลักษณะและบทบาทของลิงในนิทานไทย พบว่าลิงในนิทานไทยมีภาพลักษณ์ ๓ ประการ ได้แก่ ภาพลักษณ์ของลิงพระโพธิสัตว์ที่มีความเมตตากรุณา ภาพลักษณ์ของลิงที่มีความซื่อสัตย์ จงรักภักดี และเก่งกล้าสามารถ และ ภาพลักษณ์ของลิงที่มีความเจ้าเล่ห์ซุกซน

This thesis aims at studying the role of monkey in Thai folktales. The researcher collected 68 stories, both oral and literary versions, from Thai and Tai groups in Thailand.

There are many Thai folktales in which the monkeys play the role. The monkey character is present in various types of tales, i.e., the Tale of Phra Ram, Buddhist tale, didactic tale, animal tale, explanatory tale and fairy tale. The monkey character in Thai folktales can be divided into two distinctive types; that is, monkeys with special characteristics and ordinary monkeys. The monkeys with special characteristics tend to be the Bodhisatta monkeys and the helper monkeys. The Bodhisatta monkeys in Atthakhata Jātaka are gigantic and powerful. They are kind and intelligent and like to help other people. The helper monkeys are found in the Rama story, Paññāsa Jātaka, folk Jātaka and fairy tales. These helpers usually possess magic or magical items. They are brave, honest and faithful. As for the ordinary monkeys, they are found in didactic tale and animal tale. They are naughty and cunning just as any natural monkeys.

The researcher categorizes the role of the monkey character into four main groups: the protagonist, the helper, the antagonist, and the supporting character. The role of the protagonist is divided into the Bodhisatta monkeys in Atthakhata Jātaka who are kind and like to help other people, and the monkeys who hurt themselves with naughtiness and foolishness, mostly found in didactic tale and animal tale. Monkeys who play the role of helper are found in the Rama story, Paññāsa Jātaka, folk Jātaka and fairy tale. They have the major role in helping the protagonists with honesty and faith. The antagonist monkeys found in Atthakhata Jātaka would naughtily hurt the Bodhisatta. As for the role of the supporting character, it is found in explanatory tale reflecting the relationship between monkeys and humans in various aspects.

The researcher also analyzes three main images of the monkeys in Thai Folktales; that is, the image of the kind Bodhisatta, the image of honest, faithful and brave monkey and the image of naughty monkey.